

Opis bibliograficzny: Alek Figura, bez tytułu, [w:] *Eliminacje. Alek Figura*, Seminarium Foto-Medium-Art, broszura, Wrocław 1979, [s. nlb.]

Uwagi:

Słowa kluczowe: Foto-Medium-Art, fotomedializm, sztuka, nauka, komunikat, społeczeństwo

Tekst:

„zachodzi wielkie podobieństwo między nauką a sztuką, obie poszukują prawdy, obie poszukują bezwzględnie centralnego punktu.”

John Archibald Wheeler

Sztuka i nauka są rodzajem poznania, dążąc poprzez formułowanie nowych problemów i idei do zmiany otaczającej człowieka rzeczywistości, z tą jednak różnicą, że nauka dostarcza reguł służących technologicznemu opanowaniu środowiska naturalnego, zaś sztuka kształtuje świadomość społeczną poprzez wpływanie na jednostki lub grupy jako podmioty procesów społecznych. Jednocześnie, by uchronić całą hierarchię wartości już wypracowanych, aby zachować to, co znane i uznane, człowiek z dużą rezerwą i sceptycyzmem podchodzi do nowych sformułowań nauki i sztuki. Przełamywanie funkcjonujących już struktur jest siłą napędową cywilizacji. W przeciwieństwie jednak do sprawdzalnych idei nauki, idee sztuki nie mają charakteru instrumentalnego.

Rola artysty polega dziś na ciągłej konstruktywnej destrukcji dynamicznego systemu, jak jest sztuka. Owa destrukcja winna odbywać się w oparciu o cały aparat nauki, jaki ma dziś do dyspozycji artysta, który tworząc nowe idee, wprowadza do nich pewne elementy z obszaru nauki, co zdaje się mieć istotne znaczenie dla dalszego rozwoju sztuki jako formy poznania. Proces ten umożliwia między innymi, przenoszenie problemów artystycznych poza obszar komunikatu wizualnego, jakim jest dzieło.

Komunikat jest tylko propozycją schematu, wymagającą społecznej akceptacji; jest punktem wyjścia do rozważań intelektualnych. Wartość komunikatu tkwi więc poza nim. Dlatego wraz

ze wzrostem świadomości wzrokowej, jego forma jest coraz bardziej skrótowa. nie skrótowość jednak powoduje, że owe komunikaty są mniej czytelne, ale nieprzystawalność ich do schematów już funkcjonujących w świadomości społecznej.

„Eliminacje” nie są propozycją estetyczną lecz doświadczeniem z zakresu widzenia. Poprzez ich konfrontację z odbiorcą, stają się propozycją schematu. Interesuje mnie moment rodzenia się schematu i jego uwarunkowania. Sztuka jako forma poznania odgrywa niepoślednią rolę w kształtowaniu świadomości społecznej. Proces ten polega na ciągłym analizowaniu świadomości sztuki i destrukcji jej własnych znaczeń.

Sztuka jest relacją pomiędzy świadomością artysty a świadomością społeczną, która zachodzi w procesie destrukcji.

W swoich doświadczeniach pragnę wykazać schematyzm postrzegania i zwrócić uwagę na możliwości kształtowania naszego widzenia w inny niż dotychczas sposób, w sposób związany z właściwościami pamięci wzrokowej. Wymaga to jednak koncentracji i analizy myślowej, porusza bowiem te obszary świadomości, które wykorzystywane są mniejszym stopniu niż na to zasługują.

„Eliminacje” zmuszają do samodzielnego budowania struktur wizualnych w świadomości.